

Handläggare
Anna Drakenberg
08-508 465 08
anna.drakenberg@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2013-06-13

Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle – Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att överlämna tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Peter Nyström
Tf avdelningschef

Jonas Dahllöf
Enhetschef

Sammanfattning

Hur förebyggande arbete ska bedrivas är under utveckling och det är välkommet med ett nationellt program som en förklaring och stöd i det arbetet för de olika aktörerna.

Trafikkontoret står bakom de flesta av åtgärderna som kommunen föreslås göra men har valt att kommentera där det finns intressekonflikter eller det behövs tydliggöranden för att de ska kunna genomföras.

Bakgrund

Trafikkontoret har från kommunstyrelsen fått på remiss förslaget ”Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle – Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017”. Remisstiden sträcker sig till den 20 juni 2013.

Naturvårdsverket ansvarar för att se till att det finns en nationell avfallsplan och ett program för att förebygga uppkomsten av avfall. Remissen gäller det första programmet som tagits fram för att komplettera den nationella avfallsplanen ”Från avfallshantering till resurshushållning”.

Målen och åtgärderna i programmet finns i fem kapitel och är uppdelade i övergripande mål och åtgärder, samt mål och åtgärder för de fyra fokusområdena som Naturvårdsverket valt ut; matområdet, textilområdet, byggområdet och elektronikområdet.

Trafikkontoret har under framtagandet av programmet bjudits in och deltagit i en workshop kring arbetet med förebyggande av avfall.

En miljökonsekvensbeskrivning och en konsekvensbedömning av programmet kommer att skickas ut av Naturvårdsverket men svarstiden till kommunstyrelsen är så pass snäv att kontoret inte har hunnit ta del av dem.

Trafikkontorets synpunkter

Programmet är relativt enkelt att ta till sig men ord som *kandidatförteckning*, *cradle to cradle*, *decoupling* med flera behöver förklaringar. Hur förebyggande arbete ska bedrivas är under utveckling och det är välkommet med ett nationellt program som en förklaring och stöd i det arbetet för de olika aktörerna. Det är bra med de prioriterade områdena, som följer nationella avfallsplanen, så att alla arbetar med samma frågor.

Kontoret står bakom de flesta av åtgärderna som kommunen föreslås göra men har valt att kommentera där det finns intressekonflikter eller det behövs tydliggöranden för att de ska kunna genomföras. Några okommenterade åtgärder rör helt andra verksamheter i kommunen där trafikkontoret inte berörs.

Synpunkter på åtgärder som Naturvårdsverket föreslagit att kommunen ska genomföra

Övergripande åtgärder

- ”Informera hushållen om hur de kan förebygga uppkomsten av avfall”
- ”Att arbeta för att produkter och avfall som hushåll vill lämna på återvinningscentraler styrs till återanvändning och förberedelse för återanvändning...”
- ”Upplysa om miljövinster med återanvändning och ge förslag på aktörer som kan ta emot begagnade produkter...”
- ”Samarbeta med aktörer som tar emot begagnade produkter och erbjuda dem platser för insamling inom kommunen”.

Det är fortfarande oklart vilket ansvar som kommunerna har för ökad återanvändning och förebyggande, samt hur kostnaderna kan fördelas mellan kommunen och olika aktörer. Dessutom måste exempelvis producenter och återförsäljare också ta sitt ansvar i frågan, ekonomiskt men även med information om livslängder på produkter och möjligheter till återanvändning.

I Stockholms stad är trycket på mark stort och det uppstår så gott som alltid intressekonflikter. Att erbjuda platser för insamling är eftersträvänsvärt men bostäder, arbetsplatser, förskolor, grönområden, gator, kommunaltekniska ytor, åvc:er etc. konkurrerar om marken. Ett tydligare helhetsperspektiv på avfallshanteringen/återanvändningen i infrastrukturen behövs, såväl avseende ytor som tekniska system.

Textilier kan idag lämnas på alla återvinningscentraler i Stockholms stad och på tre av dem finns möjligheten att till privata aktörer lämna möbler som kan återbrukas.

En stor del av elavfallet i Stockholm samlas in via kommunens återvinningscentraler och att förbereda elavfall för återanvändning där är olämpligt av såväl ekonomiska, praktiska, som arbetsmiljöskäl. Producenterna bör ha det ansvaret efter att elavfallet lämnat kommunens samlingsplats.

Åtgärder för matområdet

- ”Öka invånarnas medvetenhet om och förståelse för matsvinnets betydelse för miljön och ekonomin...”

- ”Ta fram planer för hur man i den kommunala verksamheten (t ex skolor, omsorg) kan minska matavfall och svinn...”
- ”Utbilda och informera skolkök och storkök i kommunens verksamheter...”

Trafikkontoret ser positivt på förslagen. I Stockholms stad ökar matavfallsinsamlingen stadigt och har tagit fart de senaste åren. Genom matavfallsinsamling blir medvetenheten om både matsvinnet och möjligheter till sortering av andra material större. Staden informerar kommuninvånarna om matavfallsinsamling och trafikkontoret har haft ett matavfallsseminarium för kommunala verksamheter där matsvinnet också berördes. Hushåll med enskild sophämtning betalar vikt taxa för sitt avfall och matavfall vilket medför lägre taxa för mindre mängder.

Åtgärder för textilområdet

- ”Inrätta insamlingsbehållare eller andra insamlingsssystem för textilier på alla återvinningscentraler i samverkan med andrahandsaktörer”.
- ”Tillåta andrahandsaktörer att placera ut insamlingsbehållare för textilinsamling på andra platser i kommunen, och se till att krav ställs på dessa aktörer för att säkerställa att en god/seriös aktör anlitas”.
- ”Informera hushållen om vad de ska göra med sitt textilavfall...”
- ”Ställa krav på hållbara textilier vid upphandling”
- ”Undersöka om det finns ett funktionellt överskott (textilier som fyller sin funktion, men som inte används)...”
- ”Mål och åtgärder för insamling av textilier bör behandlas i den kommunala avfallsplanen”

Idag finns insamlingsbehållare från andrahandsaktörer på återvinningscentralerna i Stockholm. Men ytorna är begränsade och det är redan idag diskussioner om vilka aktörer som kan erbjudas plats. Om samarbetet ska utökas i större skala behövs lagstiftning som reglerar hur sådana samarbeten effektivt kan utformas. Kommunen ska kunna garantera att materialet används på rätt sätt. Det finns företag som satsar på att samla in sin egen textil och de kan också vilja ha sin insamling på återvinningscentraler.

Kommuner kan också undersöka möjligheterna att införa insamling av textilt avfall lämpat för materialåtervinning, men givetvis ska återanvändning prioriteras. I Stockholm pågår ett projekt för insamling av ”trasigt och slitet” till fiberåtervinning.

Textil har alltid varit intressant och spännande att leta igenom. I Stockholm riskerar insamling i behållare på stan att leda till ökad nedskräpning. Insamlingsystemen behöver vidareutvecklas.

Åtgärder för byggområdet

- ”Upprätta en rutin för intern kommunikation...”
- ”Avsätta ytor för återanvändningsverksamhet i stadsplaneringen inom ramen för översiktsplaneringen”.

Ett av målen i Stockholms avfallsplan är att avfallsplanering ska vara en självklar del i planeringsprocesserna. Det är önskvärt att detta gäller även återanvändningsverksamhet. Utöver att säkerställa ytorna i översiktsplaneringen behöver dessa frågor även beaktas vid all områdes-, detalj- och större projektplanering. I nybyggnadsområden som miljöprofilområdet Norra Djurgårdsstaden finns dessa tankar med men det behövs system- och teknikutveckling i stort för hur det förebyggande arbetet ska kunna bedrivas.

Åtgärder för elektronikområdet

Här finns inga förslag på vad kommunen kan göra.

Trafikkontorets förslag

Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att överlämna tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Slut

Bilagor

1. Sammanställning av mål och åtgärder. Remissen ”Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle – Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017” finns i sin helhet på Insyn.